

בזוה"ק בשבילם של הילדים

כרטיס מקורות בסרטון "מלאכת דש"
מתוך הלכות והליכות פרק י'

יז. **אָסור** לִרְחֹץ יָדָיו בְּסִבּוֹן מִשּׁוּם שְׁנֵמוּחַ. (סימן פו, סעיף ו)

דְּבַר אֲדָמוֹר הֶזְקוּ:³⁹ כְּשֶׁרוֹחֵץ יָדָיו בְּסִבּוֹן, הַסִּבּוֹן נִמּוּחַ
עַל יְדֵי כֶּף, וְהָרִי זֶה כְּמוֹלִיד בְּשִׁבְתּוֹ, וְדוֹמָה לְמִלְאכָה כְּמוֹ
שֶׁאָסוּר לְרַסֵּק שְׁלֵג אוֹ בָּרָד מִטַּעַם זֶה. [וְיֵשׁ הַמַּתִּירִים
לְרַסֵּק סִבּוֹן,⁴⁰ אֲבָל יֵשׁ לְהַחְמִיר].

המחשה מעשית:⁴¹

אין להשתמש בסבון מוצק בשבת. ובסבון נוזלי נוהגים להתיר. ומתיר
להכניס סבון מוצק בתוך מים, כשם שמותר להכניס חתיכת קרח לתוך
משקה (ואם המים חמים - יש להזהר מאסור 'בשול'), אך רצוי שלא
לשפך את המים על הסבון.

מנהג הספרדים: יש המתירים להשתמש גם בסבון מוצק
בשבת. ויש המחמירים בזה.⁴²

יח. אין מקנחים [=מנגבים] בספוג. (סעיף כט)

דְּבַר אֲדָמוֹר הֶזְקוּ:

הטעם לאסור - כי כאשר אוחז את הספוג בידו הוא נסחט
בין אצבעותיו. ואף שאינו מתכוון לסחוט, 'פסיק רישיה ולא
ימות' הוא [=מדבר בתוצאה הכרחית].

המחשה מעשית:

אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְצֹרֶךְ נִקְיּוֹן בְּמַטְלִית, סְפוּג אוֹ מְבִרְשֵׁת כְּשֶׁהֵם רְטֹבִים, כִּי
הַמַּיִם נֶאֱחָזִים וְנֶאֱגָרִים בְּתוֹךְ הַסְּלִסּוּלִים וְהַשְׁעָרוֹת שִׁבְהֵם, וְכַאֲשֶׁר הַמַּיִם
חוֹזְרִים וְיוֹצְאִים הַדָּבָר נִחָשֵׁב לְסִחֻטָּה [לִּאֲחֻזָּה קִיָּמִים סוּגִים שְׁאִינֵם
בוֹלְעִים מִיָּם כָּלֹל, כְּמוֹ 'סְפוּג סִילִיקוֹן', וּבֵהֶם מִתֵּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ].

יט. לא ינגב במפה כוסות או שאר כלים שפיהן צר, שמחמת דחקו נסחט
המשקה. (סעיף לד)

כ. הרוחץ צריך להזהר שלא לסחוט שערו. (סימן פו, סעיף ד)

דְּבַר אֲדָמוֹר הֶזְקוּ: אִם שָׁלָא שִׁיף סִחֻטָּה בְּשִׁעָר, שֶׁהַשִּׁעָר קָשָׁה וְאִינוֹ בּוֹלֵעַ הַמַּיִם בְּתוֹכוֹ מִמֶּשׁ - מִכָּל מָקוֹם
אָסוּר מִדְּבַר סוּפְרִים.⁴⁵

הַעֲרָה:⁴⁷ יֵשׁ הַכּוֹתְבִים שֶׁאֵין אָסוּר לְנַגֵּב אֶת הַשְׁעָרוֹת כְּרָגִיל,
מִשּׁוּם שֶׁהַמַּיִם נִסְפָּגִים מִיָּד בְּתוֹךְ הַמַּגָּבִת וְאִינֵם נִרְאִים
לַעֵיִן. וְיֵשׁ הַחוֹלְקִים וְסוֹבְרִים שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה אָסוּר. וְרַבִּים נוֹהֲגִים
לְנַגֵּב בְּמַגָּבִת בְּצוּרָה אֲטִית וְקֹלָה בְּלִבָּד (מִתּוֹךְ הַשְׁתַּדְּלוּת
שֶׁלֹא לִלְחֹץ עַל הַשְׁעָרוֹת).